

Čís. 9793.

Zda postup pohledávky mezi manžely vyžaduje formy notářského spisu, jest posuzovati podle základního jednání, jež poskytlo právní důvod k postupu.

Odevzdání postupní listiny postupníku a vyzrozumění dlužníka o postupu s připojením opisu postupní listiny jest darováním s odevzdáním podle § 427 obč. zák.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1930, R I 145/30).

Žalobkyně domáhala se na žalované bance zaplacení pohledávky, již jí postoupil její manžel postupní listinou ze dne 18. července 1928. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto nebylo při postupu pohledávky dbáno formy notářského spisu. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Ježto ani ta ani ona strana ve sporu netvrdila, že se postup stal za úplaty, jest vzítí za prokázáno, že se stal z důvodu žalobkyní předneseného, že jde o postup za účelem darování. Proto nespadá tento postup pod ustanovení § 1 písm. b) zákona ze dne 25. července 1871 čís. 76 ř. zák. a jest jen zkoumati, zda jest platný vzhledem k ustanovení § 1 písm. d) téhož zákona. Odvolací soud míní, že šlo o postup za účelem darování se skutečným odevzdáním postoupené pohledávky, neboť jest nesporné, že o postupu byla vystavena postupní listina a že byla žalovaná banka o postupu vyzrozuměna, čímž jest prokázáno skutečné odevzdání postoupené sporné pohledávky po rozumu § 427 obč. zák. Následkem toho nebylo třeba k postupu dodržení formy notářského spisu a jest proto námitka žalované banky o neplatnosti postupu pro nedostatek formy notářského spisu neopodstatněná a jest zamítnutí žaloby napadeným rozsudkem z tohoto důvodu neopodstatněné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

V souzeném případě jde jen o to, zda k postupu bylo zapotřebí formy notářského spisu čili nic. Zda postup mezi manžely této formy vyžaduje, jest posuzovati podle základního jednání, které poskytlo právní důvod k postupu. Že tímto základním jednáním nebyla úplatná smlouva (koupě), správně dovedil odvolací soud. Má za to, že šlo o darování. Než otázku, zda základním jednáním, o něž se postup opírá, bylo darování či jiné právní jednání, netřeba řešiti, poněvadž i kdyby šlo o darování, tím, že o postupu byla zřízena postupní listina a žalobkyni odevzdána, bylo by tu darování se skutečným odevzdáním podle § 427 obč. z., k němuž netřeba formy notářského spisu, která se podle § 1 zákona ze dne 25. července 1871 čís. 76 ř. zák. vyžaduje jen při darováních bez skutečného odevzdání. Odevzdání postupní listiny při pohledávkách stačí ku symbo-

lickému odevzdání po rozumu § 427 obč. zák. To plyne i z judikátu bývalého vídeňského nejvyššího soudu čís. 142 (Gl. U. n. ř. č. 650), podle něhož se vyžaduje, by úkon symbolického odevzdání byl smysly zjištělný a tak uzpůsobený, by bylo z něho patrné, že předmět darování má býti ihned převeden do držby obdarovaného. K tomu zajisté stačí odevzdání postupní listiny a vyrozumění dlužníka o postupu s připojením opisu postupní listiny, jak tomu v souzeném případě bylo. Že k odevzdání postupní listiny nedošlo, nebylo žalovanou v první stolici namítáno, a nepochybil proto odvolací soud, vycházející z toho, že k odevzdání postupní listiny došlo. Stačilo by i k odevzdání, kdyby listina byla bývala převzata jen právním zástupcem žalobkyně Rudolfem N-em, jak tomu nasvědčuje jeho dopis ze dne 18. července 1928. Ježto základním jednáním, které k postupu dalo podnět, není žádné z právních jednání uvedených v § 1 zák. ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. z., nebylo potřeba k postupu formy notářského spisu.

Čís. 9794.

Nezletilec, zavazující se ke konání služeb, může sice platně ujednat i smluvní pokutu, avšak jen takovou, jež jest v poměru k jeho výdělku a k jinému jmění, s nímž může samostatně nakládati. Ke smluvní pokutě, jež by převyšovala jeho hospodářskou mohoucnost nebo dokonce ohrožovala jeho existenci a budoucnost, nemůže se nezletilec zavázati bez svolení zákonného zástupce a po případě soudu. (Totéž platí i podle práva říšskoněmeckého).

V takovém případě jest soud vzhledem k § 6 c. ř. s. oprávněn zkoumati přiměřenost smluvní pokuty, třebaž nebyla nepřiměřenost namítána v první stolici.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1930, R I 153/30).

Čtyry barové tanečnice, z nichž tři byly nezletilé, vesměs příslušnice říšskoněmecké, zavázaly se majiteli baru ke smluvní pokutě 12.000 Kč. Ježto porušily smlouvu, žaloval je majitel baru o zaplacení 12.000 Kč rukou společnou a nerozdílnou. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby rozsudkem pro zmeškání žalovaných. Odvolací soud zrušil ohledně nezletilých tanečnic napadený rozsudek pro zmatečnost podle § 477 čís. 4 a 5 c. ř. s. a odmítl žalobu. Důvody: Jest sice správné, že nezletilec podle ustanovení §§ 152, 247 obč. zák. i bez svolení svého zákonného zástupce samostatně se smluvně může zavázati k výkonům služebním. Bez schválení opatrovnického soudu nemůže se však podrobiti smluvní pokutě, zejména uváží-li se poměr smluvní pokuty 12.000 Kč, kterou žalované mají platiti, ke gázi 100 Kč za jeden den a za jednu osobu, a hospodářské následky s placením pokuty pro angažované. Že první, druhá a čtvrtá žalovaná jsou nezletilé, jest prokázáno veřejnými listinami. Nedostatek procesní způsobilosti a zákonného zastoupení musí podle ustanovení § 6 c. ř. s. v každém období